

Martin Chr. Kruhl & Ole B. Sørensen

Kapitalejerlån & Selvfinansiering

*Selskabsretligt, regnskabsretligt,
erstatningsretligt, strafferetligt
og skatteretligt*

Indhold

Forord	11
Forkortelser	12
 DEL I · ØKONOMISK BISTAND MED ET KAPITALSELSKABS EGNE MIDLER	
1. Indledning	15
2. Økonomisk bistand med et kapitalselskabs egne midler ...	17
 DEL II · KAPITALEJERLÅN	
3. Kapitalejerlån – Selskabsretligt	23
3.1 Forbuddet mod kapitalejerlån	23
3.1.1 Trin 1 – er modtageren/beneficianten omfattet af forbuddet?	24
3.1.1.1 Selskabets kapitalejere	25
3.1.1.2 Selskabets ledelse	27
3.1.1.3 Selskabets moderselskabs kapitalejere og ledelse ...	29
3.1.1.4 Ejere og ledelse i andre virksomheder end moderselskaber, der har bestemmende indflydelse over selskabet	32
3.1.1.5 Nærtstående (ved ægteskab, ved slægtskab i ret op- eller nedstigende linje, eller som på anden måde står den pågældende særligt nær)	33
3.1.2 Trin 2 – er dispositionen omfattet af forbuddet?	36
3.1.2.1 Lån	36

INDHOLD

3.1.2.1.1	Bagatelgrænse?	37
3.1.2.1.2	Undskyldeligheder (bogføringsfejl m.v.)	38
3.1.2.1.3	Opgøres lån efter SL § 210 brutto eller netto?	38
3.1.2.1.4	Erhvervelse/udstedelse af fordringer og pantebreve	40
3.1.2.1.5	Manglende indbetaling af selskabskapital	41
3.1.2.1.6	LL § 16 E og yderligere "lån"	41
3.1.2.1.7	A conto "udbytte"	42
3.1.2.2	Sikkerhedsstillelse	45
3.1.2.3	Stille midler til rådighed	45
3.2	Undtagelserne til forbuddet	47
3.2.1	Lovlig selvfinansiering	47
3.2.2	Moderselskabslån	47
3.2.3	"Sædvanlige forretningsmæssige dispositioner"	50
3.2.4	Penge- og realkreditinstitutter	62
3.2.5	Medarbejdere	62
3.3	Tilbagebetalingspligten	64
3.3.1	Pligt til tilbagebetaling og "indeståelse" for tab	64
3.3.2	Renter	65
3.3.3	Sikkerhedsstillelse (er beneficianten i god eller ond tro)	66
3.3.4	Tilbagebetaling ved modregning i løn eller udbytte	67
3.3.5	Gældseftergivelse (er ikke muligt)	69
3.3.6	Apportudlodning af det ulovlige lån (ophør ved konfusion)	70
3.3.7	Fusion mellem debitor og kreditor (ophør ved konfusion)	70
3.3.8	Ophør ved passivitet og forældelse (er ikke muligt, da der er tale om et vindikationskrav)	72
3.4	Omgåelse	73
3.5	Nogle (få) retspolitiske bemærkninger om forbuddet mod kapitalejerlån	75

4. Kapitalejerlån – Regnskabs- og revisionsretligt	79
4.1 Krav om supplerende oplysning	79
4.2 Note- og skemakrav om tilgodehavender hos ledelsesmedlemmer	83
4.3 Krav om forbehold i tilfælde af væsentlige fejl eller mangler ved regnskabet	85
4.4 Særligt om udvidet gennemgang, review og assistance	85
4.5 Forbud mod lån til/fra revisor	85
5. Kapitalejerlån – Erstatningsretligt	87
5.1 Ledelsens erstatningsansvar for tab ved et ulovligt kapitalejerlån	88
5.2 Revisors erstatningsansvar for tab ved et ulovligt kapitalejerlån	92
5.3 Rådgiveres (advokaters) erstatningsansvar for tab ved et ulovligt kapitalejerlån	94
6. Kapitalejerlån – Strafferetligt	97
6.1 Bødestraf	97
6.2 Forældelse af straffeansvaret	100
6.3 Andre sanktioner – fortabelse af retten til at fravælge revision m.v.	101
7. Kapitalejerlån – Skatteretligt	102
7.1 Kapitalejerlån optaget før den 14. august 2012	102
7.2 Kapitalejerlån optaget den 14. august 2012 eller senere, der <i>ikke</i> er omfattet af LL § 16 E	103
7.3 Kapitalejerlån optaget den 14. august 2012 eller senere, omfattet af LL § 16 E	104
7.3.1 Skattemæssige konsekvenser for kapitalejer	105
7.3.1.1 Hævning uden tilbagebetalingspligt	105
7.3.1.2 Flere kapitalejere – formueforskydning og regreskrav	108
7.3.2 Skattemæssige konsekvenser for selskabet	109
7.3.2.1 Selskabets pligt til at indeholde kildeskat	110

INDHOLD

7.3.3	Selskaber hvis udlån m.v. er omfattet af LL § 16 E	112
7.3.4	Personkredsen omfattet af LL § 16 E	113
7.3.5	Dispositioner omfattet af LL § 16 E	118
7.3.5.1	Lån	118
7.3.5.2	Sikkerhedsstillelse	120
7.3.5.3	Stille midler til rådighed	123
7.3.6	Dispositioner undtaget fra LL § 16 E	124
7.3.6.1	Sædvanlig forretningsmæssig disposition	124
7.3.6.2	Sædvanlige lån fra pengeinstitutter	127
7.3.6.3	Lovlig selvfinansiering	127
7.3.6.4	Delvist indbetalt selskabskapital	127
7.3.6.5	Fejlekspeditioner	128
7.3.7	Selskabsretlig indfrielse og anden udligning	129
7.3.7.1	Udligning, der medfører dobbeltbeskatning	129
7.3.7.2	Udligning, der ikke medfører dobbeltbeskatning	131
7.3.7.2.1	<i>Selskabets eftergivelse af fordring på aktionæren (ikke muligt selskabsretligt)</i>	131
7.3.7.2.2	<i>Udlodning af selskabets fordring til kapitalejer</i>	133
7.3.7.2.3	<i>Modregning i kapitalejerens fordring på løn</i>	135
7.3.7.2.4	<i>Modregning i kapitalejerens fordring på udbytte</i>	138
7.3.7.2.5	<i>Særligt i forhold til sikkerhedsstillelser</i>	140
7.3.8	Renter	141
7.3.8.1	Renter på lån, der ikke er omfattet af LL § 16 E	141
7.3.8.2	Renter på lån omfattet af LL § 16 E	142
7.4	Betalingskorrektion efter LL § 2, stk. 5	143
7.5	Omgørelse efter SFL § 29	146

DEL III · SELVFINANSIERING

8. Selvfinansiering – Selskabsretligt	153
8.1 Forbuddet mod selvfinansiering	153
8.1.1 Nogle indledende betragtninger om forbuddets formål og omgåelsesbetragtninger	155
8.1.2 Forbuddets omfang	157

8.1.2.1	“Erhvervelse” af “kapitalandele” omfatter køb og tegning i selskaber og moderselskaber	157
8.1.2.2	Långivning til tredjemand til køb/tegning af kapitalandele	160
8.1.2.3	Sikkerhedsstillelse for tredjemands finansiering af køb/tegning af kapitalandele	166
8.2.1.4	Stille midler til rådighed for tredjemand til køb/tegning af kapitalandele	174
8.1.2.5	Selvfinansieringsforbuddets territoriale udstrækning	177
8.1.3	Lovlig “efterfinansiering” i form af udbytteudlodninger m.v.	181
8.1.3.1	Udbytte og kapitalnedsættelse	182
8.1.3.2	Egne kapitalandele	186
8.1.3.3	Fusion	187
8.2	Undtagelserne til forbuddet	190
8.2.1	Lovlig selvfinansiering	190
8.2.1.1	Kreditvurdering af modtagerkredsen	191
8.2.1.2	Godkendelse af beslutning, udarbejdelse af redegørelse og offentliggørelse	192
8.2.1.3	Forsvarlighedskravet	194
8.2.1.4	Finansieringen skal ydes på sædvanlige markedsvilkår	194
8.2.2	Penge- og realkreditinstitutter	195
8.2.3	Medarbejdere	197
8.3	Tilbagebetalingspligten	198
8.4	Nogle (få) retspolitiske bemærkninger om forbuddet mod selvfinansiering	198
9.	Selvfinansiering – Regnskabs- og revisionsretligt	201
9.1	Krav om supplerende oplysning	201
9.2	Særligt om udvidet gennemgang, review og assistance	204
10.	Selvfinansiering – Erstatningsretligt	205
10.1	Ledelsens (og ejernes) erstatningsansvar for tab ved selvfinansiering	205

INDHOLD

10.2	Revisors erstatningsansvar for tab ved selvfinansiering	208
10.3	Rådgiveres (advokaters) erstatningsansvar for tab ved selvfinansiering	210
11.	Selvfinansiering – Strafferetligt	213
11.1	Bødestraf	213
11.2	Forældelse af straffeansvaret	213
11.3	Andre sanktioner – fortabelse af retten til at fravælge revision m.v.	214
12.	Selvfinansiering – Skatteretligt	215
 DEL IV · EKSEMPLER		
13.	Eksempler på kapitalejerlån	219
	Indeks	236